

Soha se mondd...

Összegyűjtöttem olyan tiltott szavak, mondatok, tettek listáját férfiak számára, akik bántani vagy elhagyni akarják barátnőjüket/feleségüket, esetleg már meg is tették. (Elöljáróban és zárójelben megjegyzem, hogy nők is haszonnal tanulmányozhatják, mert bizony előfordul, hogy ők is élnek ezekkel.)

Egy kapcsolat megromlása, egy szerelem kihülése, egy új nő felbukkanása mindig fájdalmas annak a lánynak/asszonynak, aki még szereti a másikat. Most nem a kapcsolat megmentéséről szeretnék írni, hanem a szakítás *módjáról*, arról, mi mindennel tetézheti volt párja szenvedését a férfi, illetve hogyan kerülheti ezt el, ha van benne egy kis emberség. Bár sokszor nem is az embertelenség, gonoszság vagy gyűlölet motiválja a gyilkos szavakat, hanem valamiféle tudatlanság, valamilyen igény a magyarázatra és esetleg az a gyakran szintén tudattalan motívum, hogyha beledöfök a partnerembe, akkor egy „huszárvágással” meg is oldottam a szakítás kínos problémáját. Utána nincs már miről beszélni. Mehetek utamra.

Első helyen mégsem egy tilosnak tartott szót vagy mondatot említenék, hanem a *hallgatást*. Sok férfi halogatja a „vallomást”, még akkor is, ha már fülig beleszeretett egy másik nőbe, vagy ha már rég elhidegült a partnerétől, sőt ha már döntést is hozott az elhagyásáról. És bizony a legtöbbször nem kíméletből hallgat. Nevezzük nevén: gyávaságból és kényelemből. Azt az utat választja, hogy kellőképpen hidegen és barátságtalanul kezd viselkedni, ritkítja vagy megszünteti a közösüléseket, azt remélve, hogy majd az asszony elégei meg ezt a szeretethiányos állapotot, és dobja be a törülközőt. Ó, hát mennyivel egyszerűbb is lenne! Nem kellene színt vallani, nem kellene elviselni a könnyeket, a szemrehányásokat, elkerülhetné a büntudatot – kétségtelenül ez a legkényelmesebb megoldás. De ne tegyék! Ne akarják megúszni a nehezét. Ha becsülik a másik embert, még ha már nem szeretik is, megérdemli az őszinte, de

emberséges vallomást. Nem lesz könnyű, de tisztességesebb lesz. Nem háríthatják át a saját döntésüket a másokra.

Ennél a hallgatásnál már csak az a rosszabb, amikor a férfi egyetlen szó és magyarázat nélkül *eltűnik*. Elmenekül, lelép, kámforrá válik egyetlen búcsúszó nélkül. Higgyék el, volt és van ilyen. Minden példám a valóságból merítem. Ilyenkor az asszony szinte beleőrül abba, hogy nem érti, mi történt, és miért. És nem kap magyarázatot. Ez a férfigyávaság tetőfoka.

Most nézzük a tiltott szavakat.

„Jobb lesz így mindkettőnknek.” Ostobaság. A férfinak jobb lesz, de a nőnek nem (legfeljebb annyiban, hogy nem él tovább egy méltatlan kapcsolatban).

„Sose szerettelek.” Nos, ez az egyik legsúlyosabb döfés, ráadásul szinte soha nem igaz, hiszen egykor összekötötték az életüket, és ez közös döntés volt. A kapcsolatuknak biztosan nagyon sok szép és boldog perce, órája volt. Ez a mondat pusztító és megsemmisítő. És mi értelme van? Csak fájdalmat okozni! Ez ama huszárvágás esete.

„Én téged már x éve nem szeretlek.” Ez az előbbinek valamivel enyhébb, de mégis súlyos változata. És akkor miért csak most mondja? És egyáltalán mi történt másfél-két vagy öt éve? Honnan tudja ilyen pontosan behatárolni? A fájdalmas kérdések persze a nőben merülnek fel, akit mindez arcucsapásként ér.

„Nem azért vagy te ilyen meg olyan, mert cigány/zsidó stb. vagy?” Ez övön aluli. A másik vallására, etnikai hovatartozására hivatkozni. Valaha ugyanis ennek tudatában és ezt elfogadva választotta, szerette meg a nőt. Az ilyen hivatkozás egy párkapcsolatban talán még annál is súlyosabb, mint a politika térfelein.

„Meghíztál.” „Lógnak a melleid.” „Megöregedtél.” Kedves urak! Soha ne kritizálják (megunt) partnerük külsejét és korát! Ennek egy részéről talán tehet, pl. a túlsúlyáról, de a többségéről nem. Lehet, hogy éppen közös gyermekeik szoptatása következtében változott meg feleségük keblének formája. Maguk

persze ilyenkor feltehetőleg új, ifjú szerelmük feszes és formás alakjára gondolnak. De soha ne hasonlítgassanak! Megalázó és ugyancsak pusztító, lélekromboló. Persze egy elfogadó, szeretetteljes kapcsolaton *belül* kedvesen lehet változtatásokat kezdeményezni pl. ilyen formában: Nem ártana többet *mozognunk*, járjunk el biciklizni vagy kirándulni. Volna kedved?

„Frigid vagy. Nem jó veled az ágyban.” Nocsak. Az unalmassá, megszokottá váló szexet is a feleségünk nyakába varrjuk? Nem éppen a maga potenciaproblémáiról van szó, melyet éppen egy ifjú hölgy oldalán remél megoldani? És ha valóban frigid az asszony? Akkor se vágjuk a fejéhez. Annak nyilván lelki vagy testi oka van.

„Jó szerető voltál.” Néha egy dicséret is felér egy emberöléssel. Hát én csak szerető voltam, semmi más? – kérdezheti a nő. Egy tárgy, egy élvezeti eszköz, amely akár egy prostituálttal is pótolható lett volna? Az elismerésekkel is vigyázzunk! „Szép nő voltál” Ez is hasonlóan fájdalmas dicséret – a múlt idő okán. Tehát már nem vagyok az. A múlt erényei nem ékesítenek fel, sőt talán még fájdalmasabbá teszik a jelent.

„Te jobbat érdemelsz nálam.” Némiképp a „rossz dicséretetekhez” hasonló ez a szánalmas, de ismert kijelentés. Ó, de megható! A férfi ilyenkor „bátran” lealacsonyítja magát, no persze a könnyebb szakítás reményében, és mintegy piedesztálra emeli a megunt nőt. Csakhogy üvölt belőle a hamisság.

És, uraim, könyörgöm, soha ne beszéljenek a szeretőjüknek a feleségükkel folytatott, rossznak ítélt szexuális életükről, se a feleségüknek az új nővel való, természetesen csodálatos nemi életről! Akkor se, ha kéri! Ha meg nem is kéri, végképp nincs értelme. Ezzel csak megalázzák azt, akivel beszélnek, és kiszolgáltatják a távollevőt is.

Végül íme egy részlet egy (tisztességes) férfi vallomásából:

Mindig igyekszem szépen szakítani. De nem könnyű. Nem bírom, amikor remegni kezd az ajkuk, könnycseppek gyülekeznek a szemükben, és megkérdezik, nincs-e véletlenül nálad egy papír zsebkendő. Véletlenül. De van, fölkészültem

rá, és bedugtam egyet az ingujjamba. Az embert ilyenkor előnti a vágy, hogy átölelje, megcsókolja, azt mondja, hogy majdcsak elrendezzük a dolgokat, adjunk még egy esélyt, meg ilyesmik. Ezt nem szabad. Az embernek végig kell csinálni, ragaszkodni a tervéhez.

Először is egy tervre van szükség. Az ember nem dob be ilyesmit csak úgy. (Kis adag pattogatott kukoricát kérsz, vagy nagyot? Ja, melleleg szakítani akarok veled.) Meg kell találni a megfelelő időt és helyet, amikor és ahol lesújt a bárd, s a megfelelő temetkezési helyet is. Legyen este a pubban vagy otthon, holnap este? Vagy várjam meg Dan és Kate buliját? Vagy inkább a vacsorát a szüleinél? Vagy várjam meg a karácsonyt? (Csak nem tehetem tönkre a karácsonyát!?) Vagy majd a nyári szabadság után? Szánjunk rá nyugodtan néhány napot. Nem kell kapkodni.

Vagy néhány hetet? Esetleg várjuk meg, míg leteszi a jogosítványt, hogy legalább örüljön is valaminek? Esetleg várhatunk vele az esküvőig, vagy amíg a srácok felnőnek, amíg el nem úszott az életünk.

Volt egyszer egy ilyen barátnőm. Volt egy nehéz időszak az életében, csak kiderült, hogy nem nehéz időszak, hanem maga az élete. Semmi nem sikerült neki. Nehéz otthagyni valakit, akinek nincs senkije rajtunk kívül. Hogyan fogja kibírni?

Teltek a hónapok, és imádkoztam, hogy végre valami jó is történjen vele. Valami jó, hogy úgy hagyhassam ott, hogy jó is van az életében. De semmi jó nem történt. Egyes emberek így élik le az életüket. Soha semmi jó nem történik velük. Nem kapta meg azt az állást, az anyja nem talált másik lakást, az orvosok nem jöttek rá, mi az a baj a bőrével, a tetőfedő nem jött vissza befejezni a munkát, a pénz, amelyet a biztosító ígért neki, nem érkezett meg, nem kapta meg a jogosítványt.

Csaknem egy évig maradtam mellette, várva a pillanatot, hogy leléphessek. Fogtam a kezét, letöröltem a könnyeit, szeretkeztem vele, s közben ahányszor csak a szemébe néztem, azt kívántam, bárcsak eltűnne.

Aztán egy este megtettem. Egy film után. A Betty Blue volt. A hely: Pizza Hut. Időpont: 10.40. Fegyver: kalapácsütés a gyomorszájra. Igen, felkészültem rá, hogy sírni fog, de megállás nélkül zokogott. És a kérdés: Miért? Miért? Miért? Miért akarsz elhagyni? Mindent elmondtam neki, de nem volt elég. Még Victoriáról is meséltem neki. A végén kénytelen voltam azt mondani: – Azért, mert nem kívánlak. – Ez volt a kalapácsütés. Végül az ember kénytelen durvának lenni, mert minden más meghagyja a reményt.

De csak folyt a könnye.

Csak ömlött a könnye, és egyetlen módon állíthattam volna meg, ha azt mondom, semmi baj, minden rendben lesz. Majd megoldjuk. De hogyan, ha egyszer elegendem volt? Ragaszkodnom kellett a tervemhez, még ha azzal járt is, hogy belefulladások a könnycseppekbe.

És hogyan kezdődik a vég? A dal szerint ötven módja is van. Az ember először is „beszélget” a „dolgokról”, „rólunk”.

Az ember nagyon finoman tereli a nőt a vég felé. Megmutatja neki a helyes irányt. Hadd rukkoljon ő elő az ötlettel, mondja ki, hogy „Hát, ha így érzel, akkor fejezzük be.” Ez az. Legyen az ő ötlete. Húzza meg ő a ravaszt. Így sokkal jobb neki – nem érzi úgy, hogy elhagyták –, és jobb nekünk is – nincs bűntudat.

Ebből láthatjuk a fentiekben leírt hibás utak némelyikét, bár ezúttal egy jó szándékú emberről van szó: hallgatás, halogatás, a döntés áthárítása a másakra, utalás a rossz szexre.

És mi a helyzet a *helyszínnel*? Nos, a Pizza Hut nem volt szerencsés ötlet, ahogy egy színházi előadás szünete sem lett volna. Ne legyen közönség, ne legyen nyilvánosság. Olyan hely, ahol még zokogni sem lehet, vagy legalábbis ahol egy jól nevelt „úrinő” a legkétségbeesettebb pillanatában is igyekszik fegyelmezett maradni. Tegyük meg otthon, négy fal között. Engedjenek teret a könnyeknek. Beszélgessenek, persze mértékkel és tapintattal, hiszen van néhány

téma, amit ajánlatos kerülni. Adjának időt a másoknak. Neki úgyis rosszabb. Legalább ennyit bírjanak ki.

Azt mondják, nem lehet jól szakítani, ha az egyik fél nem akarja. Feltehetőleg ez igaz, de a fentiek ismeretében, illetve figyelembe vételével emberibbé, kevésbé fájdalmasá tehetjük.

Gimes Katalin

